

Důkaz znaleckým posudkem

Soud je povinen hodnotit důkaz znaleckým posudkem stejně, jako jiné důkazy a vyvstanou-li pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku, je povinen pokusit se odstranit vzniklé pochybnosti obstaráním dalších důkazů.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1763/2011, ze dne 28.8.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelů a) O. CZ, s. r. o. se sídlem v P., b) Ing. M. N., c) Ing. M. K., d) MUDr. P. S., a e) I. N., zastoupenými JUDr. P. Z., advokátem se sídlem v P., za účasti nkt c. s. r. o. se sídlem na K., zastoupené Mgr. L. S., advokátkou se sídlem v P., o přezkoumání přiměřenosti vypořádání, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 22 Cm 185/2005, o dovoláních všech navrhovatelů proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. října 2010, č. j. 7 Cmo 34/2010-510, tak, že dovolání se v rozsahu, kterým dovolatelé napadají výrok I. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. října 2010, č. j. 7 Cmo 34/2010-510 v části, v níž soud rozhodl o výši „úroku z prodlení“, zamítá. Ve zbývajícím rozsahu se dovolání navrhovatelů b) a d) odmítá.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením potvrdil odvolací soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. září 2009, č. j. 22 Cm 185/2005-459, ve výroku I., III. a V. [kterými tento soud zamítl žalobu na určení „správné výše“ přiměřeného vypořádání při převodu obchodního jmění na hlavního akcionáře (výrok I.), rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky (výrok III.) a o povinnosti nkt c., s. r. o. zaplatit znalečné (výrok V.)] a ve výroku II. (kterým soud rozhodl o povinnosti nkt c., s. r. o. zaplatit navrhovatelům dorovnání v určené výši spolu s „úrokem z prodlení), kromě dne počátku úročení přisouzeného dorovnání, který u každého z navrhovatelů změnil tak, že jím je den 2. srpna 2005. Rovněž „ve formulačně správném znění“ potvrdil výrok IV. napadeného usnesení.

Odvolací soud vyšel z toho, že:

1. Navrhovatelé byli akcionáři společnosti nkt c., a. s., přičemž navrhovatelka a) vlastnila 3.727 akcií, navrhovatel b) 3.106 akcií, navrhovatel c) 115 akcií, navrhovatel d) 446 akcií a navrhovatelka e) 209 akcií.
2. Dne 24. března 2005 rozhodla valná hromada nkt c., a. s. o zrušení společnosti bez likvidace s převodem obchodního jmění na hlavního akcionáře – společnost Č.k. s. r. o., schválila návrh smlouvy o převzetí obchodního jmění hlavním akcionářem a konečnou závěrku za rok 2004. Na základě znaleckého posudku ze dne 14. února 2005 vypracovaného T. Consulting a. s. bylo určeno přiměřené vypořádání pro ostatní akcionáře ve výši 943,- Kč za jednu akcii. Akcionářům bylo vyplaceno vypořádání ve výši 944,50 Kč za jednu akcii.
3. Převod obchodního jmění na hlavního akcionáře byl do obchodního rejstříku zapsán dne 2. srpna 2005, ke stejnému datu byla také do obchodního rejstříku zapsána změna obchodní firmy společnosti Č.k. s. r. o. na nkt c. s. r. o. (dále jen „společnost“).
4. Navrhovatelé s výší vypořádání nesouhlasili a nechali si vypracovat nový znalecký posudek

znalcem Ing. Z. T., který na základě „alternativního postupu při respektování metody diskontovaných peněžních toků“ stanovil výši vypořádání na 1.412,- Kč za jednu akcii a následně v dodatku ze dne 4. ledna 2007 na částku 1.992,- Kč za akcii.

5. Soud prvního stupně z důvodu podstatného rozdílu ve výši přiměřeného vypořádání stanoveného ve dvou znaleckých posudcích a s ohledem na to, že jde o řízení nesporné, a tedy ovládané zásadou vyšetřovací (§ 120 odst. 2 občanského soudního řádu, „dále jen o. s. ř.“), pověřil znalecký ústav Česká znalecká, a. s., vypracováním nového znaleckého posudku, který stanovil výši přiměřeného vypořádání na 1.099,- Kč za jednu akcii. Návrh na provedení dalšího revizního znaleckého posudku soud prvního stupně pro nadbytečnost zamítl.

V odůvodnění usnesení odvolací soud uvedl, že se až na „nepatrné výjimky“ ztotožňuje se závěry učiněnými soudem prvního stupně, konkrétně, že v dané věci není možné použít žalobu na určení výše přiměřeného vypořádání podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř., když, i s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. března 2007, sp. zn. 29 Odo 1332/2005 a usnesení ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. 29 Odo 442/2006, je nutné se v tomto případě domáhat zaplacení dorovnání žalobou na plnění podle § 80 písm. b) o. s. ř. Za nepřipadný označil odvolací soud také argument navrhovatelů, kteří poukazovali i na literaturu s tím, že v projednávané věci nejde o institut výkupu účastnických cenných papírů, ale o zrušení akciové společnosti s převodem obchodního jmění na hlavního akcionáře.

Odvolací soud se dále zabýval tím, zda navrhovatelé mají právo na dorovnání vypořádání či nikoli. Uvedl, že zákonná úprava vychází ze zásady objektivní hodnocení přiměřeného vypořádání, které je tak proto nutné stanovit znaleckým posudkem. Protože se znalecký posudek společnosti T. Consulting, a. s. vypracovaný na návrh nkt c., a. s. a znalecký posudek Ing. Z. T. vypracovaný na návrh navrhovatelů ve svých závěrech diametrálně lišily, považoval za správný postup soudu prvního stupně, když nechal vypracovat třetí znalecký posudek znaleckým ústavem Česká znalecká, a. s. Odvolací soud se také ztotožnil se závěry soudu prvního stupně ohledně kvality posudku zpracovaného Českou znaleckou, a. s. na základě výnosového způsobu ocenění. Stejně jako soud prvního stupně neshledal důvody pro doplnění dokazování revizním znaleckým posudkem, neboť v řízení provedené důkazy jsou dostatečně způsobilým podkladem pro závěr o výši přiměřeného vypořádání ostatním akcionářům nkt c., a. s.

Odvolací soud tak shodně se soudem prvního stupně uzavřel, že navrhovatelům vznikl nárok na dorovnání ve výši 154,50 Kč za jednu akcii a společnost je jim povinna toto dorovnání uhradit spolu s úrokem z prodlení dle ustanovení § 220p odst. 4 obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) a § 220k odst. 7 obch. zák., a to ve výši dvojnásobku diskontní sazby České národní banky platné ke dni zápisu převodu obchodního jmění do obchodního rejstříku, ode dne, v němž byl převod obchodního jmění zapsán do obchodního rejstříku, a nikoli již od 31. prosince 2004, jak uvedl soud prvního stupně, když počátek úročení dorovnání nemůže předcházet samotnému rozhodnutí valné hromady o zrušení společnosti bez likvidace s převodem obchodního jmění na hlavního akcionáře a schválení návrhu smlouvy o převzetí obchodního jmění.

Proti usnesení odvolacího soudu podali navrhovatelé b) a d) dovolání do výroku I. v části, kterou odvolací soud potvrdil výrok soudu prvního stupně o výši dorovnání, výrok o výši úroku z prodlení a výrok o zamítnutí žaloby na určení.

Navrhovatelé spatřují vadu řízení v tom, že se odvolací soud nevypořádal s rozdíly jednotlivých znaleckých posudků, když poukazují na nejednotné přístupy, metody, modely a různé užití základních vstupních veličin, na základě nichž byly posudky vypracovány. Tvrdí, že stanovení výše vypořádání nemůže záviset jen na osobě znalce, který si v rámci určitého rozmezí může „do vzorců dosadit libovolné hodnoty...a dále stanoví subjektivně nejruznější přírážky, kterými se hodnota

společnosti snižuje.“ Jsou přesvědčeni, že pokud různí znalci mohou dospět k různým výsledkům, nenaplnuje tato skutečnost požadavek objektivit, jak požaduje Ústavní soud v nálezu ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05. Dále poukazují na nález Ústavního soudu ze dne 23. září 2008, sp. zn. Pl. ÚS 11/08, nález ze dne 20. května 2008, sp. zn. I. ÚS 49/06 a na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2002, sp. zn. 25 Cdo 583/2001, ze kterých podle jejich názoru plyne, že je nutné zkoumat znalecké posudky v soudních řízeních i po obsahové stránce, a vytýkají soudu, že nevysvětlil, proč je znalecký posudek České znalecké, a. s. správnější než posudek Ing. T.

Dovolatelé jsou názoru, že řízení je postiženou vadou, která spočívá v tom, že soudy nevysvětlily rozdíly ve znaleckých posudcích, a předkládají otázku zásadního právního významu, zda „znalci v České Republice mají při dosazování čísel do vzorce pro výpočet nákladů vlastního kapitálu (CAPM) respektovat obecně uznávaná pravidla, či zda bude toto ponecháno zcela na jejich libovůli. Totéž pak platí pro otázky tempa růstu a další prvky ocenění.“

Dovolatelé dále napadají stanovení výše úrokové sazby úroku z prodlení, když rozhodnutí v této části vytýkají rozpor jak s českými právními předpisy, tak i s ustanoveními směrnice 2000/35/ES, o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (dále jen „směrnice“), v souvislosti s čímž předkládají otázku zásadního právního významu „jaká je povaha úroku podle § 220k odst. 7 obch. zák., který má být aplikován na nárok podle § 220p obch. zák. a jaký je vztah tohoto ustanovení k obecným předpisům o úroku z prodlení a směrnici.“ V další argumentaci pak odkazují na dovolání navrhovatelů a), c) a e), jejichž dovolání směřuje jen do části výroku o úrocích z prodlení.

Pokud jde o závěr, že v uvedeném případě nelze použít určovací žalobu (návrh) na určení výše vypořádání podle § 80 písm. c) o. s. ř., ale že je nutné postupovat podle § 80 písm. b) o. s. ř. žalobou (návrhem) na plnění, dovolatelé se závěry obou soudů nesouhlasí.

Konkrétněji srovnávají institut vypořádání akcionářů při převzetí obchodního jmění hlavním akcionářem s institutem výkupu účastnických papírů podle § 183k obch. zák. a jsou toho názoru, že oba instituty jsou natolik podobné, že jestliže v rozhodnutí ze dne 16. prosince 2009, sp. zn. 29 Cdo 4712/2007, stanovil Nejvyšší soud pro institut výkupu účastnických cenných papírů možnost použít žalobu na určení výše protiplnění, je možné učinit stejný závěr i pro vypořádání akcionářů při převzetí obchodního jmění hlavním akcionářem.

Závěrem pak dovolatelé namítají rozpor rozhodnutí, ze kterých vyšel odvolací soud, s judikaturou Ústavního soudu – konkrétně s rozhodnutím ze dne 12. března 2003, sp. zn. Pl. ÚS 38/01, z něhož vyvozují, že „pokud jsou jedné skupině menšinových akcionářů přiznávána určitá práva,...nelze tato práva bezdůvodně upírat jiné skupině menšinových akcionářů, kteří jsou ve zcela zřejmě srovnatelné situaci. Mají-li akcionáři podle § 183i obch. zák. a) právo žalovat jak na určení, tak i na plnění, dále b) právo výši protiplnění či doplatku vůbec nevyčíslovat a nakonec že c) soud může jít nad rámec petitu, nelze tato práva...upírat akcionářům uplatňujícím nároky podle ustanovení § 220k obch. zák. za situace, kdy text obou norem je téměř shodný.“ Dále pak poukazují i na nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05, ve kterém Ústavní soud konstatoval, že oba instituty, tedy výkup účastnických papírů a převod obchodního jmění na hlavního akcionáře, jsou obdobné. Dovolatelé navrhuji, aby Nejvyšší soud rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil.

Navrhovatelé a), c) a e), podali dovolání do výroku I. v části týkající se výše úroku z prodlení. Otázku zásadního právního významu spatřují, v posouzení povahy úroku podle ustanovení § 220k odst. 7 obch. zák. a jeho vztahu k obecným právním předpisům o úroku z prodlení a směrnici. Jsou toho názoru, že úrok podle § 220k odst. 7 obch. zák. je úrokem z prodlení, i když to zákon v dotyčném ustanovení výslovně nestanovuje, a proto by se na něj mělo vztahovat nařízení vlády č. [142/1994](#) Sb. Navrhovatelé jsou přesvědčeni, že zvláštní povaha úroku podle § 220k odst. 7 obch. zák. netkví v jeho výši, ale ve specifickém určení doby počítání tohoto úroku – tedy ode dne zápisu převodu

obchodního jmění na hlavního akcionáře do obchodního rejstříku. Odlišnou výši úroku, která dle předmětného ustanovení činí dvojnásobek diskontní sazby stanovené Českou národní bankou, vidí jako pochybení zákonodárce, který při přechodu na úročení dle repo sazby České národní banky zvýšené o 7 procentních bodů v důsledku provádění směrnice, opomněl promítnout tuto změnu současně do ustanovení § 220k odst. 7 obch. zák.

K podaným dovoláním podala společnost vyjádření, v němž obsáhle argumentuje ve prospěch rozhodnutí soudů obou stupňů.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je závěr dovolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Zásadně právně významnou Nejvyšší soud shledává otázku, jakou povahu má úrok, jehož zaplacení se navrhovatelé domáhali.

V podání ze dne 23. ledna 2007, kterým upravili návrh na zahájení řízení, se navrhovatelé mimo jiné domáhali, aby jim soud přiznal úrok z prodlení ze žalovaných částek ve výši podle nařízení vlády č. [142/1994 Sb.](#)

Ustanovení § 220p odst. 4 obch. zák. v rozhodném znění, tj. ve znění účinném do 29. dubna 2005 určovalo, že se při převzetí obchodního jmění hlavním akcionářem na místo smlouvy o fúzi vyhotovuje smlouva o převzetí obchodního jmění hlavním akcionářem, která musí být uzavřena mezi společností a hlavním akcionářem. Místo výměnného poměru akcií a lhůty při jejich výměně se ve smlouvě o převzetí uvádí výše a lhůta vypořádání v penězích. Tato lhůta nesmí být delší než dva měsíce ode dne zápisu převodu obchodního jmění do obchodního rejstříku. Ustanovení § 220k odst. 1, 5 a 7 platí přiměřeně. Ve smlouvě o převzetí obchodního jmění musí být menšinoví akcionáři upozorněni na to, že mají právo na vypořádání v penězích a právo žádat o přezkoumání výše vypořádání v penězích, s tím, že toto právo mají, i když na valné hromadě budou hlasovat pro smlouvu o převzetí, a že je mohou uplatnit ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy se zápis převodu jmění do obchodního rejstříku stane účinným vůči třetím osobám.

Ustanovení § 220k odst. 7 stanoví, že má-li akcionář právo na dorovnání, úročí se dlužná částka úrokem ve výši dvojnásobku diskontní sazby České národní banky platné ke dni zápisu sloučení do obchodního rejstříku ode dne, v němž bylo sloučení zapsáno do obchodního rejstříku.

Soudy obou stupňů přiznaly navrhovatelům úrok podle § 220p odst. 4 ve vazbě na § 220k odst. 7 obch. zák., který ale označily jako úrok z prodlení. Uvedený úrok však úrokem z prodlení není, když jde o úrok, kterým se úročí částka vypořádání v penězích od zápisu převodu obchodního jmění do obchodního rejstříku (tj. od okamžiku zániku společnosti) do jejího vyplacení. Tento závěr plyne nejen z textu uvedeného ustanovení, ale - logicky - i z toho, že až do konce lhůty podle § 220p odst. 4 věty druhé a třetí není hlavní akcionář v prodlení a není tedy zákonný důvod, aby platil úrok z prodlení. Teprve marným uplynutím uvedené lhůty se dostává hlavní akcionář do prodlení a může mu vzniknout povinnost platit vedle úroku z dlužné částky úrok z prodlení.

Právní posouzení věci co do řešení otázky, na níž napadené rozhodnutí v části, týkající se úroku z prodlení, spočívá, je tedy správné, přičemž na jeho věcnou správnost nemá vliv to, že soudy přiznaný úrok nesprávně označily.

Ve zbývajícím rozsahu dovolání přípustné není.

Pro dovolateli předestřenou otázku, zda lze právo na přezkoumání výše vypořádání v penězích podle ustanovení § 220p odst. 4 ve spojení s ustanoveními § 220k odst. 1, 5 a 7 obch. zák. uplatnit návrhem na určení, dovolací soud přípustnost dovolání neshledal. Tuto otázku již vyřešil v usnesení ze dne 7.

března 2007, sp. zn. 29 Odo 1332/2005, jež je veřejnosti, stejně jako další rozhodnutí uvedená níže (není-li uvedeno jinak), k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu, a od jehož závěrů nemá důvod se odchýlit ani v projednávané věci. Poukazují-li pak dovolatelé na nálezy Ústavního soudu ze dne 12. března 2003, sp. zn. Pl. ÚS 38/01, je tento poukaz zjevně nepřipadný, neboť uvedený nálezy řešil nerovné postavení dvou skupin akcionářů v rámci úpravy téhož právního institutu, nikoli v rámci dvou různých institutů, jak je tomu v projednávané věci.

K námitce dovolatelů o rozporu závěrů soudů obou stupňů se stanoviskem vlády České republiky ve věci K., M. proti České republice pak Nejvyšší soud poznamenává, že stanovisko vlády není právním předpisem a nelze jím tudíž poměřovat správnost rozhodování soudů v projednávané věci.

Námitkami, jimiž dovolatelé vytykají odvolacímu soudu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že řádně nehodnotil znalecký posudek zpracovaný Českou znaleckou, a. s. a neporovnal jej s důkazy listinami, pak vystihují dovolací důvod vymezený v ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., jenž nemají u dovolání přípustného toliko podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. k dispozici, jestliže tvrzené vady v procesu získání skutkových zjištění (zejména provádění a hodnocení důkazů) nezahrnují podmínku existence právní otázky zásadního významu (srov. shodně usnesení Ústavního soudu ze dne 7. března 2006, sp. zn. III. ÚS 10/06, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 9, ročník 2006, pod číslem 130, a ze dne 15. listopadu 2007, sp. zn. III. ÚS 372/06, jakož i důvody rozhodnutí uveřejněného pod číslem 48/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Uvedenou otázku přitom již vyřešil Ústavní i Nejvyšší soud v rozhodnutích, na které dovolatelé odkazují, a to tak, že soud je povinen hodnotit důkaz znaleckým posudkem stejně, jako jiné důkazy a vyvstanou-li pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku, je povinen pokusit se odstranit vzniklé pochybnosti obstaráním dalších důkazů. Soud prvního stupně tímto způsobem postupoval a vzhledem k výrazným rozdílům obou k důkazu předložených listin - znaleckých posudků T. Consulting, a. s. a Ing. Z. T., obstaral a provedl další důkaz, posudek znaleckého ústavu Č. z., a. s. Ten pak odvolací soud posoudil a zhodnotil jako kvalitní, vypracovaný v souladu se zákonnými požadavky. Vzal v úvahu i to, že posudky Č.z., a. s. a T. Consulting, a. s. se zásadním způsobem nelišily. Představu dovolatelů, že je povinností soudu obstarávat stále nové a nové znalecké posudky, dokud nebude dosaženo naprosté shody v závěrech znalců, shledává Nejvyšší soud absurdní a jako správnou nehodnotí ani jejich představu, že má soud sám posoudit, která ze zvolených metod vypracování posudku je správná. Realizace tohoto závěru by vyžadovala od soudu takové znalosti, které by činily zpracování znaleckého posudku zbytečným. V podrobnostech viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. června 2012, sp. zn. 29 Cdo 2214/2010.

Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. proto dovolání ve zbývajícím rozsahu přípustné není. Protože dovolací soud neshledal ani jiný důvod přípustnosti dovolání, podle ustanovení § 243b odst. 5 a § 218 písm. c) o. s. ř. je odmítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)

- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)